

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-82 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-53/595-201
Karar Tarihi : 20.6.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Ali DEMİRÖZ, Hakan BİLİR, Erdem AYGÜN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : Baştaş Başkent Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Dr. Erden KUNTALP, Av. Ela ERTURAN
Reşit Galip Cad. Hirfanlı Sok. No:7/3-4
Gaziosmanpaşa/Ankara

D. TARAFLAR

30 : - Baştaş Başkent Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Samsun Yolu 35. Km Elmadağ/Ankara
- Cem ÖZGÜR
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara
- Özlem ÖZGÜR
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara
- Cemil ÖZGÜR
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara
- Begüm Cana ÖZGÜR
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara
- Hüseyin Burak AKIN
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara
- Selahattin YAZGAN
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara
- Özkan GÜVEN
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara
- Can Bor
Beta Villaları 66. sokak No:39 Ümitköy/Ankara

40 **E. DOSYA KONUSU: Akçim Madencilik ve Çimento Sanayi A.Ş. (Akçim) hisselerinin Baştaş Başkent Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Baştaş) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.**

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 14.5.2007 tarih ve 3446 sayı ile intikal eden bildirim incelenmesi sonucunda dosyada eksikliği tespit edilen bazı bilgiler taraflardan 23.5.2007 tarih ve 425 sayılı yazı ile istenmiş, tarafların cevabi yazısı 29.5.2007 tarih ve 3734 sayı ile Kuruma intikal etmiştir. Raportörlerce hazırlanan 7.6.2007 tarih ve 2007-2-82/ Öİ-07-AD sayılı Ön İnceleme Raporu 11.6.2007 tarih ve

REK.0.06.00.00-120/185 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-53 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; bildirim konusu işlemin 1997/1 Sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olduğu, ancak devralma işleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı ve söz konusu işleme izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı, Hisse Satış Sözleşmesi'nde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün makul olduğu ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 Dosya konusu işlem çerçevesinde Baştaş, Akçim hisselerinin tamamını devralmaktadır. Bir başka deyişle işlem sonrasında teşebbüsün, Kocaeli/Derince'de bulunan çimento depolama tesisi ve Tunçbilek'te bulunan sepere tesisin kontrolü Baştaş'a geçmektedir. Akçim'in devir öncesi ve sonrası hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Devir Öncesi		Devir Sonrası	
Hissedar	Hisse oranı (%)	Hissedar	Hisse oranı (%)
Cem Özgür	75,99	Baştaş	~100
Özlem Özgür	8		
Cenk Özgür	8		
Begüm Cana Özgür	8		
Hüseyin Burak Akın	~0		
Selahattin Yazgan	~0		
Özkan Güven	~0		
Can Bor	~0		
Toplam	100	Toplam	100

H.1. Taraflar

H.1.1. Baştaş

70 1967 yılında kurulan ve çimento, klinker, kireç, kalker, kil ve hazır beton üretimi, satışı ve ihracatı alanlarında faaliyet gösteren Baştaş'ın hisselerinin %82'sine Societe de Participations Financieres et Immobilières (Parficom) sahiptir. Baştaş'ın hisselerinin %18'i ise halka açıktır. Baştaş; Ankara, Çankırı, Aksaray, Eskişehir, Kırıkkale, İstanbul, İzmit, Adapazarı, Kırşehir, Kastamonu, Konya, Yozgat, Çorum, Nevşehir ve Kayseri illerine çimento satışı yapmaktadır. Baştaş'ı kontrol eden Parficom'in, %79,51 hissesine sahip olduğu Konya Çimento A.Ş. (Konya Çimento) ise Konya, Aksaray, Karaman, Antalya, Ankara ve Isparta illerine çimento satışı gerçekleştirmektedir.

H.1.2. Akçim

80 Akdeniz Madencilik ve Çimento Sanayi A.Ş. olarak faaliyet gösterirken unvan değişikliği sonucu Akçim Madencilik ve Çimento Sanayi A.Ş. adını alan firma, çimento satışı ve uçucu kül üretimi ve satışı ile iştigal etmektedir. Akçim'in ayrıca Kocaeli/Derince'de çimento depolama, torbalama ve dökme tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerde, ithal ettiği çimentoyu depolamakta ve satışını gerçekleştirmektedir. Akçim, Kocaeli, Sakarya, İstanbul, Bursa, Balıkesir, Ankara ve Eskişehir illerine çimento satışı yapmaktadır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Bildirim konusu işlemin değerlendirilmesi bakımından ürün pazarının belirlenmesinde devre konu teşebbüs olan Akçim'in faaliyetleri olan uçucu kül üretimi, satışı ile çimento satışı dikkate alınmıştır.

90 Akçim, Derince'de bulunan tesisleri vasıtasıyla çimento ithal etmekte ve Marmara bölgesinde pek çok ile dökme ve torba çimento satışı gerçekleştirmektedir. Bu nedenle işlemin değerlendirmesinde esas alınacak ilk ilgili ürün pazarı "çimento" olarak belirlenmiştir.

100 Akçim ayrıca, Kütahya/Tunçbilek'te, Tunçbilek Termik Santrali bünyesinden çıkan atık uçucu kül çimento ve beton üretiminde kullanılacak standartlara uygun hale getirdikten sonra satışını gerçekleştirmektedir. Uçucu kül, düşük kalorili linyit kömürlerinin yakıldığı termik santrallerde, elektrik üretimi sırasında toz haldeki kömürün yanması sonucu baca gazları ile sürüklenen ve elektro filtreler yardımı ile tutularak atmosfere çıkışı önlenen, mikron boyutundaki endüstriyel atık olan küllere verilen genel adıdır.

Uçucu küller inşaat sektöründe özellikle; çimento ve hazır beton üretiminde katkı malzemesi olarak kullanılmaktadır. Bilindiği gibi çimento üretiminde; kireçtaşı, kil gibi gerekli olan ana maddelerin (ana bileşenler) yanında, bazı katkı maddeleri (ikinci ana bileşen) de kullanılmaktadır. Kimyasal ve mineral esaslı olarak bilinen bu maddelerin bazen birkaçı aynı bileşimde birlikte kullanılabilir. Katkılı çimento üretiminde; ana bileşenler olan klinker ve alçı taşı dışında, çimento tipine göre tek veya birkaçı bir arada olmak üzere tras, yüksek fırın cürufu, uçucu kül, silis dumanı vb. katılması mümkündür.

110 Uçucu kül, çimentodaki kullanım özelliğine benzer şekilde, beton üretiminde de katkı malzemesi olarak kullanılmaktadır. Mineral bir katkı malzemesi niteliğine sahip olan uçucu kül, betonun taze ve sertleşmiş durumdaki niteliğini değiştirme ve betonun toplam performansını yükseltme özelliğine sahiptir.

120 Uçucu küller, genellikle maliyetleri düşürmek ve/veya ürünlere dayanıklılık gibi bir takım özellikler katmak amacıyla kullanılmaktadır. Ancak hali hazırda uçucu küller, çimento ve/veya hazır beton üretimi için kullanılması zorunlu olan bir ürün (girdi) özelliğine sahip değildir. Ayrıca, verilen bilgilerde uçucu kül yerine kalsit, tras, kalker gibi ürünler kullanılabileceği belirtilmiştir. Ancak, diğer katkı maddeleri ile uçucu külün ikame olup olmadığı yönünde detaylı analizler yapılması yerine, çok daha işlevsel olduğu düşünülen, -ilgili pazarın daha dar (ve riskli) tanımlanması anlamına gelen- uçucu kül bakımından değerlendirme yapılmıştır.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Uçucu külün termik santrallerin bir atık maddesi olması nedeniyle, uçucu kül tesisleri termik santraller içerisinde kurulmaktadır. Uçucu külün yapı sektöründe kullanılması, söz konusu tesislerde çimento ve hazır beton gibi ürünler için kullanıma hazır hale getirilmesi sonrası mümkün olmaktadır.

130 Akçim'in uçucu kül satışı yaptığı illerin yer aldığı coğrafi bölgelerde; Akçim'in içerisinde yer aldığı Tunçbilek Termik santrali (Kütahya) dışında, Orhaneli (Bursa), Seyitömer (Kütahya), Soma (Manisa) ve Yatağan'da (Muğla) termik santraller bulunmaktadır. Firmalar genellikle termik santrallerin yakınında yer aldığı illere satış yapmakla birlikte, talep halinde daha uzak mesafelere satışlar da mümkün olmaktadır.

Bir ağır sanayi ürünü olarak çimentonun, yükte ağır pahada hafif niteliğiyle birlikte, ekonomik olarak satılabildiği bölgenin bir hinterlant oluşturarak, belli bir uzaklığı geçmemesi, daha uzağa nakliye edilmesi halinde, nakliye maliyetinin çok yükselerek karlılığı ortadan kaldırması nedeniyle, çimento pazarı genellikle satış yapılabilen hinterlant göz önüne alınarak belirlenmektedir.

Ancak, coğrafi pazarın sınırlarının tam olarak belirlenmesi için detaylı analizler yapılması yerine, uçucu kül ve çimento için en riskli pazar tanımları dikkate alınarak işlem değerlendirilmiştir.

140 H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya konusu işlem çerçevesinde Baştaş, Akçim hisselerinin tamamını devralarak, teşebbüsün kontrolünü tek başına elde etmektedir. Bu nedenle işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2(b) maddesi uyarınca bir devralma işlemidir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi uyarınca Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının 25.000.000 YTL'yi aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.

150 Akçim'in 2006 yılında, çimento satışından elde ettiği ciro (.....) YTL ve çimento satış miktarı ise (.....) ton olarak gerçekleşmiştir. Çimento pazarı bakımından ilgili coğrafi pazar en dar haliyle Akçim'in satış yaptığı bölgeler kabul edilse bile, Akçim'in bu pazardaki cirosu nedeniyle Tebliğ'de belirlenen 25.000.000 YTL'lik ciro eşiği aşılabacağından, işlemin Rekabet Kurulu'na bildirilerek izin alınması gereken bir işlem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bilindiği gibi 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde, hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde gerçekleştirilen birleşme veya devralma işlemleri yasaklanmaktadır.

160 Devir işlemi bakımından 7. madde kapsamında değerlendirilmesi gereken pazarlardan ilki olan çimento pazarında, devre konu teşebbüs Akçim'in de faaliyetleri bulunmaktadır. Akçim'in satış yaptığı illerin Akçim'in toplam satış rakamlarına göre oranları aşağıdaki gibidir:

İl	Satış Miktarı (Ton)	Satışlar içinde payı (%)
Ankara	(.....)	(...)
Balıkesir	(.....)	(...)
Bursa	(.....)	(...)
Eskişehir	(.....)	(...)
İstanbul	(.....)	(...)
Kocaeli	(.....)	(...)
Sakarya	(.....)	(...)
Diğer	(.....)	(...)
Toplam	(.....)	100

Tablodan anlaşılacağı üzere Akçim'in satışları büyük oranda Kocaeli, İstanbul, Sakarya ve Balıkesir illerine yapılmaktadır.

Baştaş'ın çimento satışı yaptığı iller içinde Akçim ile satış yaptığı ortak yerler ise aşağıdaki gibidir:

İl	Satış Miktarı (Ton)	Satışlar içinde payı (%)
Ankara	(.....)	(....)
Eskişehir	(.....)	(....)
Kocaeli	(.....)	(....)
Toplam	(.....)	100

170 Baştaş ile aynı ekonomik bütünlük içinde yer alan Konya Çimento'nun çimento satışı yaptığı iller içinde Akçim ile satış yaptığı ortak yerler aşağıdaki gibidir:

İl	Satış Miktarı (Ton)	Satışlar içinde payı (%)
Ankara	(.....)	(....)
Toplam	(.....)	100

Bildirim Formu'nda Baştaş'ın Ankara ilinde toplam tüketim içindeki satış payı % (....) olarak vermiştir. Baştaş ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde bulunan Konya Çimento'nun ise Ankara ilindeki toplam tüketim içindeki satış payının % (....) olduğu anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile Baştaş'a sahip olan Parficim Grubunun Ankara'daki toplam satış payının % (....) olduğu anlaşılmaktadır. Baştaş'ın Ankara'daki satış miktarının (....) ton olduğu düşünüldüğünde, Ankara'ya (....) ton çimento satan Akçim'in Ankara'da pazar payının yok denecek kadar az olduğu anlaşılmaktadır. Her iki teşebbüsün ortak olarak çimento sattığı diğer bir il olan Kocaeli'nde Baştaş'ın toplam tüketim içindeki payı (....) ton satış miktarı ile % (....) olduğu dikkate alındığında, (....) ton çimento satışı yapan Akçim'in yaklaşık % (....) paya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla devir işlemi ertesinde Baştaş'ın Kocaeli'ndeki toplam tüketim içindeki payı % (....)'a ulaşacaktır. Bu nedenle, coğrafi pazar olarak belirlenmiş olmasa da en dar anlamda Kocaeli ilinde dahi devir işlemi sonrasında ilgili ürün pazarında kayda değer değişiklik olmayacaktır. Son olarak, her iki teşebbüsün çimento sattığı Eskişehir iline Baştaş (....) ton çimento satarken Akçim sadece (....) ton çimento satmaktadır. Bir başka deyişle, devir işlemi sonrasında Eskişehir ilinde devir işlemi nedeniyle Baştaş'ın payı % (....) oranında artacak, dolayısıyla devir işlemi ile birlikte Eskişehir ilindeki çimento pazarında da kayda değer değişiklik yaşanmayacaktır. Ayrıca, Baştaş'ın, kendi satışlarının % (....)'sini gerçekleştirdiği Ankara ilinde ve Akçim'in, kendi satışlarının % (....)'sini gerçekleştirdiği Kocaeli ilinde, bu iki ilin toplam tüketim miktarı ve bu illere çeşitli firmalarca yapılan satışlar dikkate alındığında devir işlemi nedeniyle Baştaş'ın hakim durum yaratması ya da hakim durumunu güçlendirmesi durumu ortaya çıkmayacaktır.

Dosya konusu devir işleminde devralan teşebbüs olan Baştaş'ın mevcut durumda uçucu kül üretimi ve satışı faaliyetleri olmadığı için, uçucu kül pazarının rekabetçi yapısında devir işlemi nedeniyle bir değişiklik oluşmayacaktır.

Bildirimde yer alan bilgilerde Akçim'in, 2006 yılı ve öncesinde Orhaneli Termik Santrali'nde bulunan uçucu kül tesisine sahip olduğu belirtilmiştir. Orhaneli'nde bulunan tesis 2007 yılı Şubat ayında Ares Çimento İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ne (Ares) devredilmiştir. Bu nedenle Akçim'in 2006 yılı cirosunda yer alan uçucu kül cirosu ve satış miktarı, Orhaneli'nden yapılan satışlardan ve söz konusu dönemde diğer uçucu kül tesislerinden dolayı olarak temin edilen kül satışından oluşmaktadır.

Dosya konusu işlemde devredilecek tesislerden olan Tunçbilek sepere tesislerinden ise 2006 yılında Akçim'in elde ettiği ciro bulunmamaktadır. Söz konusu tesislerde, enerji üretmek için kullanılan kömürün atığı olarak ortaya çıkan kaba külün

210 ayrıştırılması sonucu uçucu kül elde edilmektedir. Tunçbilek'te bulunan sepere tesis, 2006 yılı ve daha öncesinde Akçim ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan Özgür Çimento ve Beton End. A.Ş. (Özgür Çimento)'ne ait bulunmakta iken, 2007 yılı Nisan ayında ise söz konusu tesis dosya konusu işlemin bir parçası olarak Akçim'e devredilmiştir.

220 Daha önce de belirtildiği üzere Akçim, çimento ve hazır beton kullanımına uygun hale getirdiği külleri Tunçbilek Termik Santrali'nden temin etmektedir. Söz konusu santralin yıllık üretim kapasitesi, ünitelerin herhangi bir arıza nedeniyle devre dışı kalmaması durumunda 600.000 ton civarındadır. Ancak 2006 yılı içerisinde üretimin 550.000 ton civarında gerçekleştiği anlaşılmaktadır. En büyük müşterisi Tunçköl A.Ş. (Tunçköl) olan EÜAŞ Tunçbilek Termik Santrali İşletme Müdürlüğü'nün sözleşme karşılığı kül temin ettiği işletmeler ve işletmelerin 2006 yılı alım miktarları aşağıdaki gibidir:

İşletme Adı	Yıllık Alım Miktarı
1.Özgür Çimento	(.....)
2.Tunçköl	(.....)

Tablodan anlaşılacağı üzere Tunçbilek tesislerinden uçucu kül alan iki teşebbüs bulunmakta ve söz konusu teşebbüsler toplam (.....) ton civarında uçucu kül almaktadır. Tunçbilek tesislerine 2006 yılında (.....) ton uçucu kül üretildiği düşünüldüğünde toplam üretimin yaklaşık % (....)'inin satılmadığı görülmektedir.

230 EÜAŞ Tunçbilek Tesisleri ve Özgür Çimento arasında yapılan ve daha sonra Akçim'e devredilen sözleşme gereğince Akçim'in 5 yıl boyunca yıllık (.....) ton uçucu kül alımı yapma yükümlülüğü bulunmaktadır. Tunçbilek tesislerinin üretim kapasitesinin yıllık 600.000 ton olduğu düşünüldüğünde, Tunçbilek tesislerinin uçucu kül üretiminin % (.....)'lük kısmının Akçim tarafından alınacağı anlaşılmaktadır. Dosya konusu devir işleminin ardından ise Baştaş tarafından söz konusu alım gerçekleştirilecektir. Alıcı konumundaki Baştaş hali hazırda, devir konusu teşebbüs Akçim'in üretmiş olduğu uçucu külleri yalnızca hazır beton üretiminde girdi olarak kullanmaktadır. Baştaş, 2006 yılında (.....) tonu Tunçbilek'ten olmak üzere toplam (.....) ton uçucu kül kullanmıştır. Tunçbilek'in uçucu kül üretim kapasitesinin 600 bin ton olduğu ve Soma, Seyitömer, Orhaneli, Çayırhan ve Çatalağzı gibi diğer uçucu kül üretim yerlerinin atıl kapasiteleri göz önüne alındığında Baştaş'ın Akçim'le bütünleşmesiyle çimento pazarında Baştaş'ın hakim duruma gelmesi şeklinde bir etkinin ortaya çıkması söz konusu olmayacaktır.

Dosya konusu işleme esas teşkil eden, Hisse Satış Sözleşmesinin 16. maddesinde;

240 *"Hisselerin devrinin bir sonucu olarak satıcılar, şirket konusu işleri doğrudan veya dolaylı olarak Marmara bölgesinde 2 yıl süreyle yapmamayı kabul ederler."*

hükmü bulunmaktadır. Bu hükmün, Baştaş'ın yabancı olduğu Marmara pazarında kendi know-how'ını ve kendi müşteri portföyünü oluşturması ve pazara adapte olması için objektif, nesnel ve zorunlu olduğu taraflarca ifade edilmiştir. Söz konusu hükümlerden, rekabet etmeme yükümlülüğünün, yasağın muhatabı, kapsam ve süre açısından gerekli olandan daha fazla bir kısıtlama içermediği görülmektedir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapor ve incelenen dosya kapsamına göre,

250 1. Bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması

Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına,

2. Hisse Satış Sözleşmesi'nde yer alan 2 yıl süreli rekabet etmeme yükümlülüğünün yan sınırlama sayılarak bildirim konusu işleme izin verilmesine

260 OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.